

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ
БАГАТОМОВНОЇ ТА ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ
КОМПЕТЕНЦІЇ
В УМОВАХ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ**

23-24 листопада 2023 року

м. Одеса

DOI

Рекомендовано до друку Вченою радою Міжнародного гуманітарного університету (протокол № 4 від 19.12.2023).

Інноваційні підходи до формування багатомовної та полікультурної компетенції в умовах викликів сьогодення: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 23-24 листопада 2023 р., МГУ.
Одеса, МГУ, 2023. 368 с.

До збірника **«Інноваційні підходи до формування багатомовної та полікультурної компетенції в умовах викликів сьогодення»** увійшли тези доповідей та статті за такими секціями: романо-германська філологія; слов'янська філологія; педагогічні науки; журналістика.

міжкультурних аспектів, що дозволяють більш глибоко зрозуміти взаємини представників певних етносоціальних груп в нашій та інших країнах та допомагають в навчанні учнів різної етнічної приналежності, розширюючи знання про вплив мовно-культурних факторів на мовлення та комунікацію.

Список використаної літератури:

1. Бардіна Н. В., Колесник В. О. Конфігуративно-енергетична модель мови як основа зіставних досліджень : Доповідь до XII Міжнарод. Конгресу славистів (Краків, 27 серпня – 2 вересня 1998 р.) Одеса, 1998. 20 с.
2. Кирильчук М. Законопроект про англійську мову. РРО: хто і коли повинен використовувати, відповідальність 2023, URL: https://buh.ligazakon.net/news/220544_zakonoproekt-pro-anglysku-movu-v-ukran-dlya-yakikh-posad-stane-obovyazkovoyu
3. Культурний простір бессарабських болгар : монографія / за ред. Т. С. Шевчук. Ізмаїл – Болград : Ірбіс, 2018. 204 с.
4. Населення Одеської області. URL: https://uk.m.wikipedia.org/wiki/Населення_Одеської_області, 2023.
5. Євтух В. Б. Етнічність : енциклопедичний довідник . Київ : Фенікс, 2012. – 396 с.
6. A. A. Milne. Winnie-the-Pooh. Canada, Toronto, 1926. P – 171.
7. Connor Ulla. Intercultural rhetoric research: Beyond texts / Ulla Connor. *Journal of English for Academic Purposes*, 2004. 3. P. 291 – 304.
8. Kaplan Robert. Cultural thought patterns in intercultural education / Robert Kaplan. *Language learning*, 1966. 16 (1). P. 1 – 20.

Summary. *The article is aimed at identifying the peculiarities of the mentality of Ukrainians and Ukrainian Bulgarians on the basis of contrastive and rhetorical analysis of English-language paraphrases by primary school students.*

Key words: *Contrastive rhetoric, ethnolinguistic competence, foreign language teaching, primary school education, Ukrainian language, English language, Bulgarian language.*

Іваненко І.М.

*кандидат філологічних наук, доцент кафедри мовної підготовки
Національного медичного університету імені О.О. Богомольця
Київ, Україна*

ВИКОРИСТАННЯ ТЕСТІВ ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ ПРИХОВАНИХ ПРОБЛЕМ В ОПАНУВАННІ МОВИ

Анотація. Стаття присвячена аналізу труднощів опанування української мови, що спостерігаються у студентів-медиків. В ній проаналізовано особливості виявлення проблемних тем для засвоєння на підставі комбінованого тесту, що включає завдання відкритого та закритого типу. Дослідження дало можливість встановити, що в сліпих зонах у студентів перебувають фрагменти матеріалу з лексикології, фразеології тощо, в той час, як рівень володіння орфографією та пунктуацією є вищим, хоча студентами вони вважались складнішими для засвоєння. Результати тесту дали можливість розробити рекомендації для коригування навчального плану.

Ключові слова: орфографічні помилки, тестування, професійна лексика, мовні труднощі, пунктуація.

Повноцінне опанування української мови вимагає невпинної роботи. Особлива роль в цьому процесі покладена на кафедри мовної підготовки для неспеціалізованих факультетів. Фахівці, які працюють в цьому напрямку, мають забезпечувати опанування культури ділового спілкування, повторення знань з лексикології, граматики, орфографії, синтаксису тощо. При цьому їм потрібно розробляти специфічні навчальні матеріали, які дозволяють не просто засвоювати окремі мовні теми, а робити це в межах конкретної професії наприклад, лікаря з урахуванням поточних вимог, нової лексики тощо. В цих умовах важливим завданням є організація перевірки рівня знань студентів, яка б дала змогу не лише виявити помилки, а й встановити окремі слабкі місця в підготовці.

Звичайно, ця тема не могла не привернути увагу мовознавців. Так, особливості розробки тестів для перевірки знань досліджувала М. Бутиріна [1]. С. Мединський писав про технології мовної підготовки в закладах вищої освіти [3]. Г. Гончарок аналізує важливість вивчення мовних формул при опануванні лінгвістичним матеріалом. Він зосередив увагу на підготовці іноземних студентів [2]. Але певні зауваження цього дослідника слід враховувати і при викладанні здобувачам освіти, у котрих рідною мовою є українська (особливо, коли мова йде про вивчення основ ділового спілкування тощо). Втім, незважаючи на таку кількість розвідок, присвячених питанню мовної підготовки студентів, комплексних досліджень проблем виявлення слабких місць за допомогою комбінованого тестування на сьогодні не багато. Наша розвідка має заповнити цю лакуну.

Мета цієї статті полягає у дослідженні механізму вияву прихованих проблем в опануванні української мови. Для досягнення поставленої мети було вирішено кілька завдань: проведено аналіз наукової літератури щодо особливостей виявлення прихованих проблем в опануванні української мови; складено спеціальний тест для аналізу поточного рівня опанування матеріалу; проаналізовано відповіді студентів, визначено основні типи помилок та методи їх усунення.

Для оцінки рівня знань студентів було запропоновано виконати тест із 11 питаннями закритого типу (які стосувались лексикології, пунктуації, граматики тощо) та відповісти на чотири питання відкритого типу. Вони дозволили здобувачам освіти продемонструвати реальний рівень володіння мовою, а також спробувати самостійно визначити, які теми потребують додаткової роботи.

Аналіз тесту за 136 учасниками опитування показав, що увага у них сконцентрована не на тих галузях, які реально вимагають додаткової роботи.

Так, найбільш складними самими студентами були визначені граматики, пунктуація орфоепія та орфографія, особливо винятки із загальних правил. При тому з 136 опитуваних лише 60% впорались із питаннями, пов'язаними з лексикологією, хоча зазначили, що в цих розділах мовознавства труднощів у них не виникає. Студенти продемонстрували нерозуміння різниці між неологізмами та okazіоналізмами (при належній конкретизації в межах питання), жаргоном, сленгом та аргі. При цьому понад 90% опитуваних впорались із питаннями, що стосувались граматики та пунктуації.

Завдання, в яких треба було навести перелік прислів'їв, показали, що не всі студенти розуміють різницю між сентенціями, які належать конкретним постатям, та жанром народної творчості. Процент подібних помилок не великий – всього 3%. Однак він свідчить про наявність труднощів з розрізненням окремих жанрів.

Оскільки тест було розроблено для комп'ютерного проходження, при оцінці результатів не враховувались особливості набору текстів, в тому числі, вживання великої букви на початку слова (там де в завданні не було конкретизовано, що правила пунктуації будуть впливати на оцінку за конкретним пунктом). Втім, такі особливості роботи з тестом показали рівень мовної культури студентів. Цей фрагмент матеріалів буде використано для подальшого дослідження.

Наступним кроком після аналізу результатів тестування серед різних груп студентів буде внесення змін до матеріалів підготовки студентів. Зокрема, більше уваги буде приділено розрізненню жанрів та опрацюванню різних видів лексики, в тому числі, лексики обмеженого вжитку, в тому числі, жаргону. Такий підхід дозволить покращити рівень мовної підготовки студентів-медиків. Окремі завдання з лексикології буде додано до завдань із самостійної підготовки, комп'ютерних тестів, гейміфікованих елементів роботи тощо. це дозволить покращити рівень володіння мовним матеріалом та не перевантажити студентів.

Перспективу для подальшого дослідження становить аналіз прихованих труднощів опанування української мови у іноземців. Для реалізації цієї задачі буде укладено спеціальний тест, що враховуватиме наявний рівень підготовки здобувачів освіти.

Список використаної літератури:

1. Бутиріна М. Особливості конструювання та розроблення тестових завдань для педагогічного контролю знань. Педагогіка вищої та середньої школи. 2014. Вип. 42. С. 151-155.
2. Гончарок Г. В. До питання про принципи викладання мовленнєвих формул у методиці навчання вільного іншомовного говоріння. Закарпатські філологічні студії. Випуск 9. Том 1. 2019. С. 78 -83.

3. Мединський С.З. Тестування як засіб організації та реалізації диференціації навчання при викладанні іноземних мов у немовному ВНЗ. ВІСНИК ДНІПРОПЕТРОВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ. Серія «ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ». 2011. № 2 (2). С. 79- 82.

Abstract. The article is devoted to the analysis of difficulties in mastering the Ukrainian language among medical students. It analyzes the peculiarities of identifying problematic topics for learning based on a combined test, which includes tasks of open and closed type. The research made it possible to establish that the students have fragments of material from lexicology, phraseology, etc. in their blind zones, while the level of mastery of spelling and punctuation is higher, although students considered them more difficult to learn. The test results made it possible to develop recommendations for adjusting the curriculum.

Keywords: spelling mistakes, testing, professional vocabulary, language difficulties

Московчук Наталя Миколаївна,
кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри психології, педагогіки та лінгводидактики,
Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку,
Одеса, Україна

СТВОРЕННЯ КОРИСТУВАЦЬКОГО МЕДІАКОНТЕНТУ ЯК МЕТОД ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНО- КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Анотація. Статтю присвячено актуальному питанню сучасної лінгводидактики – формуванню українськомовної професійно-комунікативної компетентності майбутніх фахівців технічних спеціальностей. Акцентовано на необхідності пошуку сучасних і дієвих методів формування мовленнєвої компетентності студентів, які стимулюватимуть їхню пізнавальну, емоційну і практичну активність та посилюватимуть в них мотивацію до навчання. Розглянуто можливість та переваги залучення студентів до створення користувацького медіаконтенту як методу формування українськомовної професійно-комунікативної компетентності майбутніх фахівців технічних спеціальностей, що стимулює творчу активність студентів і дає змогу підвищити зацікавленість дисципліною «Українська мова (за професійним спрямуванням)».

Ключові слова: українськомовна професійно-комунікативна компетентність, майбутні фахівці технічних спеціальностей, медіаконтент, користувацький медіаконтент.

Професійний успіх фахівця багато в чому залежить від володіння українською мовою на відповідному рівні, знання її норм у професійній комунікації. Володіння мовою передбачає засвоєння понятійно-термінологічного апарату, розширення інформаційного світогляду на матеріалі текстів за спеціальністю, уміння інтерпретувати набуті знання тощо. Фахівець технічної спеціальності має володіти комунікативними знаннями та навичками, які можна розглядати як практичне володіння мовними засобами. Це дозволяє йому створювати мовленнєве висловлювання та вирішувати комунікативні завдання.